

Speciális célú vállalatokhoz kapcsolódó módszertani megjegyzések

Magyarországon az MNB 2006. január óta állítja össze külön a speciális célú vállalatokkal (SCV-k) együttes és a speciális célú vállalatok nélküli fizetési mérleget és a hozzá kapcsolódó állományi statisztikákat, biztosítva az SCV-adatok torzító hatásának a kiküszöbölését. A kezdetektől [alkalmazott hazai definíció](#)¹ az OECD ajánlásának megfelelően a csak külföldiekkel kapcsolatban lévő passzív pénzügyi közvetítők SCV-vé minősítését tette lehetővé.

2020 során az IMF vezetésével egy új, nemzetközi szinten elfogadott SCV definíció kialakítására került sor. Célja a statisztikákból jelenleg esetleg hiányzó SCV adatok minél teljesebb körű begyűjtése, az érintett szervezetek egységes kezelése, illetve egy átfogó nemzetközi adatszolgáltatás elindítása. Az IMF BOPCOM által elfogadott SCV definíció² a korábbinál tágabban értelmezi az SCV-k körét és tevékenységét, ami egyrészt a külfölddel való kizárólagos kapcsolat helyett többségi vagy döntő mértékű kapcsolatot jelent, másrészt a megfigyelt tevékenységet nem korlátozza a passzív pénzügyi tevékenységre. Ennek az az alapja, hogy a hagyományos pénzügyi SCV-k mellett elterjedtek a nem pénzügyi tevékenységet végző speciális célú vállalatok is, többek között a szellemi tulajdonjogokkal rendelkező és ezekkel kapcsolatos díjak (jogdíjak) beszedésével foglalkozó társaságok, a közvetítő kereskedelemben, vagy a zártkörű operatív lízingben részt vevő cégek. Ezek az SCV-k jelentős nem pénzügyi eszközöket is tarthatnak a mérlegükben, ellentétben a korábbi hagyományos SCV-kkel, amelyek szinte kizárólag csak pénzügyi eszközökkel rendelkeztek.

2021 elején, az IMF BOPCOM által elfogadott SCV definíció implementálása során visszamenőleges hatállyal felülvizsgálatra került a hazai SCV definíció is.

Az új hazai (KSH-val egyeztetett) kritériumok a speciális célú vállalatok azonosítására a következők:

1. A speciális célú vállalat Magyarországon bejegyzett gazdasági társaság.
2. A társaság közvetlenül vagy közvetett módon külföldi irányítás alatt áll.
3. A foglalkoztatottak létszáma 0 vagy maximum 5 fő.
4. A mérlegfőösszeg több milliárd forintos nagyságrendű.
5. A főtevékenység jellemzően passzív pénzügyi (a TEÁOR kód: 6420 – holding, 6492 – kölcsönzés, 6499 – egyéb pénzügyi tevékenység, esetleg 7010 – üzletvezetés), illetve passzív közvetítői (4600 – nagykereskedelmi, 6800 – ingatlanokkal kapcsolatos, 7700 – kölcsönzési /különösen 7740 – immateriális javak kölcsönzése/, esetleg 8299 – egyéb szolgáltatás).
6. Kevés fajta eszköz és kötelezettség lehet a mérlegben, ezek a vállalatcsoporthoz kötődnek vagy kevés külső partnerrel szemben állnak fent, a bevételek és a kiadások is vállalatcsoporton belüliek vagy néhány külső partnerrel lehetnek csak kapcsolatosak, amely zártkörű tevékenységre utal, azaz a cég nem áll kapcsolatban a piaccal.
7. Árbevételre vonatkozó különféle feltételek:
 - a) Az éves árbevétel maximum 500 millió forint, a mérlegben döntően pénzügyi eszközök vannak, a tevékenység pedig passzív pénzügyi – ekkor holding (6420) vagy egyéb passzív pénzügyi (csoportfinanszírozó, 6492, 6499) vállalatról van szó és pénzügyi SCV lehet a későbbi feltételek szerint.
 - b) A mérlegben nem pénzügyi eszközök is lehetnek, amelyek gazdasági tulajdonosa nem a vállalat és így a tevékenység passzív közvetítő jellegű (immateriális javak vagy tárgyi eszközök kölcsönzése), továbbá az éves árbevétel jelentős (milliárd forint nagyságrendű) – passzív közvetítő tevékenységre utal.

¹ <https://www.mnb.hu/letoltes/fmmodszertan-scv-hu.pdf>

² Az IMF speciális célú vállalatokat azonosító definíciója: A speciális célú vállalat az adott országban rezidens, bejegyzett jogi személy, amelyet intézményi egységnek ismer el a statisztika. Minimális fizikai jelenléttel bír: a foglalkoztatottak létszáma maximum 5 fő, a reálgazdasági termelése (physical production) 0 vagy minimális az adott országban. Közvetlenül vagy közvetetten külföldiek tulajdonában van. Azért hozták létre, hogy a hazai környezet nyújtotta speciális előnyöket kihasználja azzal a céllal, hogy a tulajdonosoknak hozzáférést biztosítson a tőkepiacokhoz vagy speciális pénzügyi szolgáltatásokhoz; a tulajdonosoktól elkülönítse a pénzügyi kockázatokat; és/vagy csökkentse a tulajdonosok adminisztratív és adózási terheit; illetve biztosítsa az ügyletek és/vagy a tulajdonosok bizalmas kezelését. A speciális célú vállalatok többnyire nem rezidensekkel állnak kapcsolatban, és a mérlegük nagy része jellemzően határokon átnyúló követelésekből és kötelezettségekből áll.

- c) A mérlegben nincsenek nem pénzügyi eszközök, de az éves export árbevétel jelentős (milliárd forint nagyságrendű), mert a vállalat közvetítő kereskedelmet folytat külföldiekkel – passzív közvetítő tevékenységre utal.
8. A vállalat pénzügyi eszközei és forrásai döntően (90% felett) külfölddel szemben állnak fent, illetve a bevételei és kiadásai (ha számottevőek) döntően külföldről származnak, illetve külföldre irányulnak.
9. Az eddigi gyakorlat és a nemzetközi ajánlás szerint SCV minősítést kaphatnak azok a rezidens vállalatok is, amelyek csak együttesen (egymással konszolidálva, egy intézményi egységnek tekintve) teljesítik az SCV kritériumokat (külföldiek között közvetítő rezidens vállalati lánc).

A fenti kritériumokkal azonosított SCV-k esetében statisztikailag továbbra is csak pénzügyi eszközöket számolunk el, mert az általuk mérleg szerint birtokolt nem pénzügyi eszközök gazdasági tulajdonosai továbbra is nem rezidens vállalatok. Ezen nem pénzügyi eszközök elszámolása fiókvállalatokban, külföldi közvetlen tőkebefektetésként történik, illetve jövedelmei tulajdonosi jövedelmekként jelennek meg.

MNB Statisztikai igazgatóság
2021. március 23.